

Problematika ukončení obranné situace

Final phase of defence situation problem

Martin Juránek

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin JURÁNEK**
Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Problematika ukončení obranné situace**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou závěrečné fáze obranné situace(dále OSi).
2. Zpracujte varianty ukončení základních OSi a zdůvodněte je.
3. Zaměřte se na příklady ukončení OSi z hlediska osobního, společenského a právního.
4. Navrhněte metodiku ukončení OSi ve formě schématu.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tisková/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **FIRST, R. BLAHUT, A. Sebeobranné modelové situace. 1. vyd. Praha: Policejní akademie, 1998. 78 s. Skripta 1057558.**
2. **GRUBER, D. Zlatá kniha komunikace. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2005. 249 s. ISBN 80732098.**
3. **MALÁNIK, Z. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava. 2000 2009.**
4. **NÁCHODSKÝ, Z. Učebnice sebeobran pro každého. 1. vyd. Praha: Futura, a.s. 1992. 358 s. ISBN 80855230109.**
5. **NOVOTNÝ, F. Právo na sebeobranu. Jak se smíme bránit? 1. vyd. Praha: Lexik Nexis CZ, 2006. 114 s. ISBN 8086920100.**

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Malánik

Ústav elektrotechniky a měření

Datum zadání bakalářské práce:

20. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

20. května 2009

Ve Zlíně dne 20. února 2009

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce pojednává o problematice závěrečné fáze obranné situace. Jsou zde zpracované varianty ukončení základních obranných situací z hlediska osobního, společenského a právního. Byla navržena metodika ukončení bezkontaktní a kontaktní obranné situace ve formě schématu.

Klíčová slova: *útočník, napadení, obrana, ukončení obranné situace, právo, morálka.*

ABSTRACT

This thesis deals with the problems with the final sequence of a defensive situation. There are variants of basic final sequence of DefSit with respect to personal, social and legal matter. A methodology, with respect to both non-contact and contact final sequence of DefSit, has been designed in the form of a scheme.

Keywords: *attacker, attack, defense, final sequence of a defensive situation, law, morality.*

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu ing. Zdeňkovi Maláníkovi za odborné vedení, rady a připomínky, které mi při řešení práce poskytoval.

Motto

„Když jsme se prali a tekla první krev, věděli jsme, že je konec a kdo vyhrál.“

(Ladislav Luňáček, 68 let)

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.

V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROBLEMATIKA ZÁVĚREČNÉ FÁZE OSi	12
1.1 PRÁVO NA OBRANU	12
1.1.1 Obecná ustanovení	12
1.1.2 Postuláty sebeobrany	13
1.1.2.1 Účinnost obrany	14
1.1.2.2 Odpovědnost za následek útoku	14
1.2 ZÁKLADNÍ POJMY OBRANY	14
1.2.1 Obranná situace (Osi).....	14
1.2.2 Sebeobrana	14
1.2.3 Útočník.....	15
1.2.4 Zbraně.....	15
1.2.4.1 Zbraně	15
1.2.4.2 Zbraně improvizované	16
1.2.5 Závěr Osi	16
1.3 POJEDNÁNÍ O ZÁVĚREČNÉ FÁZI OSi.....	16
1.3.1 Proč je to problém	16
1.3.2 Informace a závěrečná fáze OSi.....	17
1.3.3 Závěrečná fáze OSi a případné vyšetřování	17
2 POHLED NA OSi V ŠIRŠÍM KONTEXTU	19
2.1 OBČAN V OSi.....	19
2.1.1 Psychika	19
2.1.1.1 Strach	19
2.1.1.2 Stres	20
2.2 ČAS.....	20
2.2.1 Směr útoku	21
2.2.2 Způsob útoku.....	21
2.3 OSi A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ	21
2.3.1 §13 Nutná obrana	22
2.3.2 §14 Krajní nouze	22
2.3.3 §76 zadržení osoby podezřelé, odstavec 2	23
2.4 SVĚDEK A ZÁVĚREČNÁ FÁZE OSi	23
II PRAKTICKÁ ČÁST	25
3 MOŽNÉ VARIANTY UKONČENÍ OSi	26
3.1 PREVENTIVNÍ VYHNUTÍ SE OSi.....	26
3.1.1 Místo	26
3.1.2 Čas.....	26
3.1.3 Důvody, příčiny napadení	26
3.1.4 Útočník.....	26
3.1.5 Typy OSi :	26

3.1.6	Prevence před napadením při odemykání domovních dveří, nebo auta.....	27
3.2	DOHODA S POTENCIÁLNÍM ÚTOČNÍKEM.....	27
3.2.1	Slovní dohoda.....	27
3.2.2	Finanční dohoda.....	27
3.3	ODCHOD Z GRADUJÍCÍ KONFLIKTNÍ SITUACE.....	28
3.4	TAKTICKÉ JEDNÁNÍ.....	28
3.4.1	Lest na útočníka.....	28
3.4.2	Pohyb.....	28
3.4.3	Komunikace.....	29
3.4.4	Zapojení jiných osob nebo orgánů.....	29
3.4.5	Krytí.....	29
3.4.6	Využití improvizace.....	29
3.5	BOJ S ÚTOČNÍKEM.....	29
3.5.1	Morální hledisko při pomoci raněnému útočnickovi.....	30
3.5.2	Právní hledisko při neposkytnutí pomoci raněnému útočnickovi.....	30
3.6	PRIORITY V OSi Z HLEDISKA NAPADENÉHO A JEHO ZÁJMŮ.....	31
3.7	PRIORITY V OSi Z HLEDISKA NAPADENÉHO A SPOLEČENSKÝCH ZÁJMŮ.....	31
3.7.1	Plesy.....	31
3.7.2	Zábavy a diskotéky.....	32
3.7.3	Autobusová a vlaková nádraží, čekárny městské hromadné dopravy.....	32
3.8	PRIORITY V OSi Z HLEDISKA PRÁVNÍHO.....	32
4	METODIKA UKONČENÍ VYBRANÝCH OSi.....	33
4.1	SITUACE BEZKONTAKTNÍ.....	33
4.1.1	Slovní napadení.....	33
4.1.1.1	Slovní napadení opilými lidmi.....	33
4.1.1.2	Slovní napadení jako psychická šikana.....	34
4.1.1.3	Slovní napadení ve formě hádky.....	34
4.1.2	Výhružky.....	35
4.1.3	Metodika ukončení bezkontaktní OSi.....	36
4.2	SITUACE KONTAKTNÍ.....	37
4.2.1	Útok opilého útočníka.....	37
4.2.1.1	Kroky k ukončení OSi vyvolané opilým útočnickem.....	37
4.2.2	Záměrný útok tzv. bitkařů.....	39
4.2.2.1	Ukončení OSi vyvolané bitkaři.....	39
4.2.3	Boj s více útočnickými.....	49
4.2.3.1	Využití jednoho z útočníků jako štítu.....	49
4.2.3.2	Pohybovat se.....	52
4.2.4	Napadení, jako fyzická šikana.....	52
4.2.5	Krádež.....	52
4.2.5.1	Postup při zjištění krádeže.....	53
4.2.6	Metodika ukončení kontaktní OSi.....	54
	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59

SEZNAM OBRÁZKŮ 60

ÚVOD

Mluvíme-li o obranné situaci (dále jen OSi), mluvíme o obraně při jakémkoliv způsobu napadení. Napadení je stále častějším způsobem řešení problémů lidí mezi sebou a stává se tak trendem u spousty jedinců, kteří si chtějí vydobýt respekt a jméno, právě demonstrací síly. OSi a zvláště pak jejich ukončení jsou velice důležité pro obránce z pohledu jeho vlastních zájmů. Protože je tento problém ukončení OSi tolik důležitý, je dle mého názoru taktéž důležité o něm hovořit. Je nutné lidem předsunout informace o faktech OSi a jejího ukončení. Sám se o tyto problémy zajímám a dle zkušeností s názory lidí vím, že jsou často inspirovány zkreslenými nebo nepravdivými informacemi. Proto bych chtěl touto prací přispět k většímu rozhledu o problému OSi a jejího ukončení.

Aktuální řešení ukončení OSi je takové, že se lidé, jakožto obránci, často bojí jednat a to hlavně z důvodů právního postihu. Cíl práce je tedy poukázat na problematiku závěrečné fáze OSi, rozebrat její jednotlivé faktory a tím rozšířit dostupné materiály tohoto problému, které mohou posloužit např., jako studium pro PKB, státní správy nebo je dostat do povědomí občanů. Všech těchto odvětví se problém týká.

Protože informací o problému OSi je minimum, vycházel jsem více méně ze studií předmětu STP a syntézy zkušeností mých i cizích. Všechny informace jsem analyzoval a z výsledků jsem dále vycházel. Samozřejmě je v práci použita i dedukce a indukce (logika) kolem daného problému. Práce je rozdělena do čtyř hlavních částí – kapitol. První kapitola se zabývá celkově obecnou problematikou závěrečné fáze OSi v podobě práva, základních faktorů, jejich charakteristik a s nimi souvisejících problémů. Druhá část se zabývá už podrobnějším studiem závěrečné fáze OSi z pohledu občanů, právního prostředí kolem této problematiky a působením psychiky. Třetí kapitola řeší možné varianty ukončení OSi z hlediska prostředí konfliktu a z toho plynoucích kroků k jednání obránce. Zabývá se také následně vzniklých problémů a priorit pro obránce. Čtvrtá část práce řeší nejčastější formy OSi a následné kroky pro jejich ukončení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROBLEMATIKA ZÁVĚREČNÉ FÁZE OSI

Každý by měl znát svá práva na obranu a vědět, jak se bránit, kdo nese odpovědnost za následky útoku atd. . Dobré je znát i základní pojmy obrany, abychom jí porozuměli a dokázali jí charakterizovat.

1.1 Právo na obranu

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. [2]

Každý má právo na život. Lidský život je hoděn ochrany již před narozením. [2]

1.1.1 Obecná ustanovení

Právo na obranu je v českém právním řádu zakotveno v několika právních předpisech. Z hlediska stupně právní síly se předně jedná o ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., **Listina základních práv a svobod** (dále jen Listina), která je součástí ústavního pořádku. S právem na obranu souvisí především čl. 6 Listiny o tom, že každý má právo na život a nikdo nesmí být svého života zbaven. V odst. 4 téhož článku je však také uvedeno, že porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné. Jedině zákon stanoví, která činnost je trestná, a jakým trestem se postihuje, jak vyplývá z čl. 39 Listiny (zásada nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege). Jistou souvislost s právem na obranu lze také najít v čl. 23 Listiny, který zakotvuje právo občanů postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.

Pramenem práva na obranu jsou také vyhlášené **mezinárodní smlouvy**, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas, jimiž je Česká republika vázána a jsou součástí českého právního řádu dle čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Takové mezinárodní smlouvy jsou bezprostředně aplikovatelné a závazné, jsou nadřazeny

obyčejným zákonům a stupněm právní síly se prakticky rovnají zákonům ústavním. Mezi nejvýznamnější mezinárodní smlouvy dotýkající se této problematiky patří např. **Mezinárodní pakt o občanských a politických právech** (č. 120/1976 Sb.), **Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod** (č. 209/1992 Sb.) a další. Čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zakotvuje podobně jako Listina právo na život dále hovoří o tom, že zbavení života se nebude považovat za způsobené v rozporu s tímto článkem, jestliže bude vyplývat z použití síly, které není více než zcela nezbytné, při: a) obraně každé osoby proti nezákonnému násilí; b) provádění zákonného zatčení nebo zabránění útěku osoby zákonně zadržené; c) zákonně uskutečněné akci za účelem potlačení nepokojů nebo vzpoury.

Dalším právním předpisem, který zakotvuje právo na obranu je zákon č. 140/1961 Sb., **trestní zákon**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní zákon). Jedná se především o tzv. okolnosti vylučující protiprávnost. To jsou takové okolnosti, které pachatele činu, který by jinak, za jiných okolností byl trestným činem, ospravedlňují. Jeho jednání od počátku není trestným činem, schází tu dva podstatné znaky trestných činů – protiprávnost a nebezpečnost pro společnost. Platný trestní zákon tento pojem neuvádí, a tedy ani nedefinuje. V trestním zákoně jsou nicméně výslovně uvedeny **okolnosti vylučující protiprávnost**. Jsou jimi **nutná obrana** (§13) a **krajní nouze** (§14). Kromě těchto, výslovně v trestním zákoně uvedených případů, existuje několik dalších důvodů, zejména svolení poškozeného a tzv. výkon dovolené nebo dokonce příkázané činnosti. Dále se s právem na obranu setkáváme v zákoně č. 141/1961 Sb., **trestní řád**, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se jedná o § 76 odstavec 2, který pojednává o **zadržení osoby podezřelé**. [2]

1.1.2 Postuláty sebeobrany

Základní postuláty sebeobrany jsou tři. Pokud by jeden z nich nesplňoval podmínky obrany, nemohla by samotná obrana být účinná a nemohla by fungovat. [1]

Postuláty jsou – *právo na obranu* (viz. 1.1.1.),

- *účinnost obrany,*
- *odpovědnost za následek útoku.*

1.1.2.1 Účinnost obrany

Aby byla obrana účinná a měla tedy vůbec smysl, musí být vždy důrazná a to ve smyslu důraznější než je samotný útok útočníka. Bude-li obrana slabší znamená to, že nemůže splnit cíl a to i bude-li stejná (nastane pat). Pro zmaření útoku, nebo zneškodnění útočníka samotného, musí být obrana silnější, důrazná! [2]

1.1.2.2 Odpovědnost za následek útoku

Útočník, který útočí na zájmy chráněné zákonem odpovídá za následky, škody, protože je ten, kdo útok vymyslel, snaží se ho provést nebo provedl a ví, že jedná protizákonně. Tudiž se mu může stát cokoli a to přímo na základě způsobu či intenzity svého útoku, nebo nepřímo, jako neplánovaný následek svého útoku (např. upadne a zraní se o nějaký předmět). Obránce za následky vinu nenese, protože byl k obraně donucen. [3]

1.2 Základní pojmy obrany

Pojmy obrany jsou jejími základními charakteristikami.

1.2.1 Obranná situace (Osi)

Obrannou situaci lze definovat, jako situaci, kdy člověku hrozí útok vyvolaný jiným člověkem nebo zvířetem, kdy je nutné jednat, odvrátit nebo eliminovat nebezpečí v souladu se svými zájmy – život, zdraví, majetek, omezování osobní i domovní svobody a čest. Je to situace, která už probíhá nebo hrozí a je třeba jí řešit s ohledem na důvody jejího vzniku.

1.2.2 Sebeobrana

Sebeobrana značí kombinace chvatů, komunikace a taktiky k osobní obraně proti útočníkovi, ať beze zbraně nebo se zbraní. Obecně do ní patří všechny způsoby obrany, vyskytujících se v různých bojových sportech a zejména chvaty, kterými lze obratně a jednoduše zneškodnit protivníka. Umění sebeobrany bylo známo od nejstarších dob, jak ukazují staroegyptské kresby z Beni Hassanu nebo středověké knihy o umění se bránit.

1.2.3 Útočník

Člověk, který svým chováním vyvolá konflikt (kontaktní, bezkontaktní), jímž ohrožuje jiného člověka za s úmyslem mu ublížit.

1.2.4 Zbraně

V trestním právu se zbraní rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. Může to být např. i pes nebo motorové vozidlo. Bylo judikováno, že zbraní může být např. i propisovací tužka. Z hlediska společenského je zbraní to, co bylo vyrobeno za účelem útoku, obrany.

1.2.4.1 Zbraně

Rozdělení zbraní:

Obecně:

- *Chladné*
  - Úderné (k hmotnému úderu – boxery)
    - Švihové (řetězy, hist. Zbraně asijské, těžké struny, tonfy, obušky ...)
    - Škrťící (lanka...)
    - Kombinované (nunchaky ...)
  - Řezné (primárně má ostří řezat)
    - Sečné (sekera, meč,)
    - Nože (*primárně řezat-asijský způsob boje ; primárně bodat-evropský způsob boje*)
      - Nože (ostří na 1 straně)
  - Bodné
    - Dýky (k bodnutí – ostří na obou stranách anebo vůbec)
  - Kombinované
- *Střelné* (vrhnout projektil na určitou vzdálenost)
  - Mechanické (mechanickou energií vyletí projektil – luky, harpuny, kuše, praky
  - Plynové – tlak plynu-vyhodí projektil – vzduchovka ...

- Palné - chemická energie(hoření) –pistole, revolvery, pušky,
  - Pistole – má zásobník – krátká zbraň
  - Revolver - má revolverový válec - krátká zbraň
  - Pušky pro střelbou –ovládání obou rukou – Dlouhé zbraně

1.2.4.2 Zbraně improvizované

V situacích, kdy potřebujeme k odvrácení útoku také nějakou zbraň a nemáme u sebe žádnou, můžeme použít tzv. improvizovanou zbraň. To znamená třeba klacek, který najdeme, tyč ... apod. .

1.2.5 Závěr Osi

Je to závěrečná fáze Osi, kdy již nehrozí žádný útok obránci předešle vyvolaný útočníkem.

1.3 Pojednání o závěrečné fázi OSi

Znalost závěrečné fáze OSi je důležitá pro správné zakončení z pohledu práva, zdraví a psychiky. Přičemž špatná informovanost kolem OSi obecně vede ke strachu lidí jednat v těchto situacích. Mají na to vliv i postupy při vyšetřování.

1.3.1 Proč je to problém

Problémů závěrečné fáze obranné situace je několik. Její samotné zakončení a to v ohledu na způsob a přiměřenost vůči samotnému útoku. Špatné zakončení může vést buď k neefektivnímu zneškodnění útočníka, nebo k samotné právní a fyzické újmě obránce. Problém samozřejmě také nastává už při začátku či náznaku útoku a to v otázce obránce, jak útoku předejít (či-li ho ukončit dříve než nastal) a jak útok, pokud je neodvratný, ukončit bez následků či zranění obránce. Takže problém závěrečné fáze obranné situace souvisí samozřejmě i s psychikou obránce. Jak jsem již uvedl, špatné zakončení Osi může vést k právní újmě obránce a právo je jedním z velkých otazníků při OSi a při samotném zakončení má velký význam o samotném výsledku. Právo tudíž nemusí stát jen na straně obránce. I když “selským“ rozumem je jasné, že obránce by neměl být snad nikdy postihován, právo se k těmto případům staví jinak. Což naznačuje samotná definice práva a morálky - „Právo je minimum morálky“.

1.3.2 Informace a závěrečná fáze OSi

Informací o závěrečné fázi OSi je na veřejnosti málo. V médiích, jako jsou noviny či televize, se občas dozvíme o případu napadení a že útočník dostal např. podmínku nebo byl obviněný dokonce obránce. Ale o tom, jak správně zakončit OSi, jakými postupy a zákony se při napadení řídit se dočteme zřídka. Existují samozřejmě kurzy sebeobrany, kde se kromě samotných chvatů a hmatů učí i základní právní a psychologické postupy, ale o ukončení OSi se ani tam moc nemluví. A příčina je právě většinou ve vedoucích kurzů. Nutno podotknout, že kurz musí být veden kvalitními učiteli (cvičiteli) a to je další problém. Protože dnes kdokoliv umí nějaké bojové umění, pokládá se za odborníka a může potom podávat špatné informace. I informativnost o těchto kurzech je malá a lidem se často nedostanou do povědomí. Přitom kurzy jsou určitě dobrou prevencí pro OSi a je jednoduché je najít. Sám jsem do vyhledávače internetu zadal *kurzy sebeobrany* a vyhledal jsem nesčetně odkazů. Při zadání *ukončení obranné situace* nebo jiného podobného výrazu, jsem nenašel téměř nic konkrétního. Takže internet v tomto ohledu informací o ukončení OSi také selhal. Aby se člověk chtěl sám něco o tomto problému dozvědět, musel by hledat v různých odvětvích (právo, obrana, psychologie ...) a postupně si informace skládat do sebe. Informace samozřejmě můžeme získat na přednáškách institucí, jako jsou Policie ČR, školy s příslušnými obory (právnické, bezpečnostní ...). Ale instituce, např. PČR, mají zase „svůj“ pohled na věc, o čemž svědčí i to, že často slyšíme „ *nebraňte se volejte policii, nezvládnete to, budete mít problémy ...* “. Odpovědí tedy na otázku získání informací o problematice závěrečné fáze OSi je buď kurz sebeobrany s kvalitními cvičiteli nebo přednášky institucí k tomuto problému zaměřených a samostudium.

1.3.3 Závěrečná fáze OSi a případné vyšetřování

Pokud napadení dojde v konečném důsledku až k vyšetřování policií, nastává složitý proces. Protože policie musí brát v potaz a zabývat se výpovědí útočníka, obránce i případných svědků, dochází samozřejmě k dohadování se a vznikají různé verze o průběhu útoku. Zde je problém ve vzdělanosti policejních vyšetřovatelů a státních zástupců, kteří mají velmi ploché znalosti o sebeobraně. Nejspíš z určité ješitnosti respektují odborníky jen zřídka a proto jsou důležité následky či důsledky zakončení obrany. Existuje totiž možnost, že pokud při vyšetřování policie dojde k závěru, že obránce použil nepřiměřenou sílu a následky jsou zcela zjevně nepřiměřené, může být postihován i

samotný obránce. Závěrečná fáze OSi je tedy důležitá především pro obránce a jeho případné následky.

Právo bránit se má tedy každý z nás. Nutno podotknout, že obrana musí být účinná, aby byla úspěšná a nikdy nesmí být úměrná způsobu útoku.

2 POHLED NA OSi V ŠIRŠÍM KONTEXTU

OSi je také otázkou lidí, obránců a všech faktorů, které na ně působí, čímž ovlivňují samotný závěr OSi. Jde o psychiku, čas, svědky a samozřejmě právo.

2.1 Občan v OSi

Obecně je známo, že normální občan se OSi vyhýbá. Dost lidí je ovlivněno médii nebránit se a nechávat OSi na státu (právo, veřejní činitelé), tudíž na nikom. Protože pokud někdo řeší OSi (v zastoupení státu), jde o člověka, který to nebere osobně. Ovšem pokud by OSi měla nastat, názory lidí se značně liší a škatulkují se. Někteří by ze situace radši utekli, jiní by se snažili útočníka zneškodnit a odpoví vám (slangově) „ *To bych ho zabil* “, další (ti, kteří se nedokáží nad OSi zamyslet v širším kontextu; čas, situace atd.), odpoví, že by zavolali policii. Odpovědi lidí na otázku OSi jsou víceméně v okamžiku jednoznačné do chvíle, než by situace reálně nastala. V takovém případě na lidi začíná působit několik faktorů. Jedním z nich je psychika a zahlučuje myšlení spoustou informací (strach, stres), které eliminují čisté rozvážné myšlení a jednání. Toto samozřejmě neplatí pro každého. Existují lidé trénovaní, kteří by tyto situace měli řešit téměř bez problému a obyčejní lidé, na které psychika působí víc, míň nebo dokonce vůbec. Dalším faktorem působícím na člověka je čas, který je z hlediska OSi velice důležitý.

2.1.1 Psychika

Je to jeden z nejdůležitějších faktorů z hlediska zejména obránce a samotné OSi. Je to faktor, který může rozhodnout o tom, jak OSi dopadne. Při působení psychiky zahlučuje tělo spousta informací psychických a z nich vyplívajících i fyzických (jako je zrychlený tep, horko-pocení, tzv. zdřevěnění končetin). Z psychologického hlediska na člověka působí nejvíce faktory dva a jsou to strach a stres.

2.1.1.1 Strach

Strach je pocit znepokojení z blížících se problémů; negativní cit, nepříjemná emoce, nepříjemný zážitek s neurovegetativními dopady, zpravidla zblednutím, chvěním, zrychleným dýcháním, bušením srdce, zvýšením krevního tlaku a pohotovostí k obraně nebo útěku. Jde o normální reakci na skutečné nebezpečí nebo ohrožení. Strach motivuje k vyhnutí se zlu nebo k útěku před ním. Kde to není možné, tam se často strach mění na

agresi. Strach se vyvíjí s věkem, od jednoduchých úlekových reakcí kojence, k reakcím na složitější situace (neznámé prostředí, nečekaný smyslový podnět). Strach se postupně mění s prožitými zkušenostmi a více se váže na představivost. Přestože je strach obvykle předmětově orientovaný, může vzniknout i bez předmětu ze svého fyzicko-psychického základu. [3]

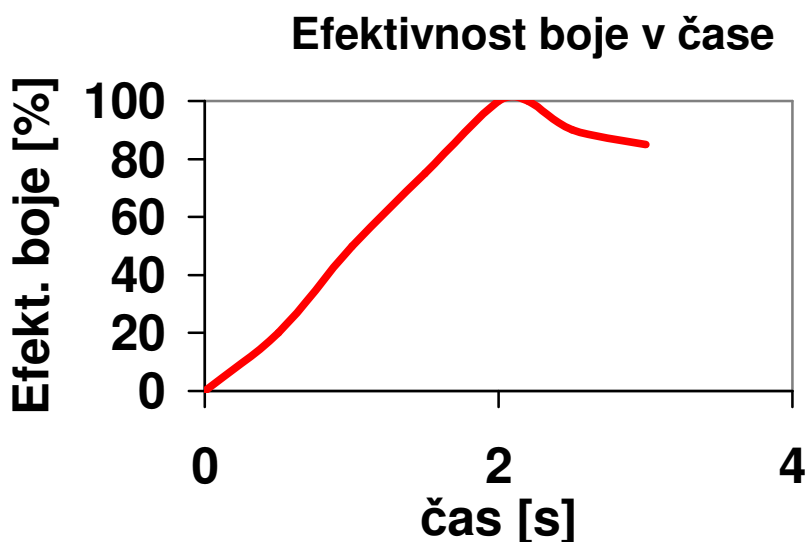
2.1.1.2 Stres

Stres můžeme definovat jako souhrn fyzických a duševních reakcí na nepříjemný poměr mezi skutečnými nebo představovanými osobními zkušenostmi a očekáváními. Podle této definice je stres odpověď, která v sobě zahrnuje jak fyzické, tak i psychické složky. Jinými slovy, stres je stav organismu, který je obecnou odezvou na jakoukoliv výrazně působící zátěž – fyzickou nebo psychickou. Při stresu se uplatňují obranné mechanismy, které umožňují přežití organismu vystaveného nebezpečí. [4]

Z psychologického hlediska stres vždy provází úzkost a deprese. Fyzickou reakcí je vyhodnocování zátěže mozkiem, který řídí jen chování, pro překonání zátěže. To znamená reakce umožňující krátkodobě aktivovat rezervy pro útěk nebo boj.

2.2 Čas

Čas je základní faktor pro obranu. Je vyjádřen časem faktickým a nebo vzdáleností obránce od útočníka (útočníků). Čím více času má obránce na určení směru útoku a jeho způsobu, tím efektivnější je jeho obrana. Zároveň nejefektivnější část samotného boje jsou asi první dvě vteřiny.

Obrázek 1 Graf

2.2.1 Směr útoku

Jde o nejdůležitější taktický faktor obrany. Je-li obránce schopen vyhodnotit pod časovým faktorem směr útoku, má velkou šanci splnit svůj úkol = bránit zájmy chráněné zákonem. Může se směru útoku vyhnout, využít taktiku a nejde-li to jinak, uplatnit techniku ke zmaření útoku. [4]

2.2.2 Způsob útoku

Faktor je důležitý z hlediska organizace útoku. Jde o případ (připravený, příležitostný) nebo střetný boj. Dále jde o počet útočníků (jednotlivec, dvojice, skupina), o prostředí (místo, denní doba, počasí) útoku a o vybavení útočníka i obránce zbraněmi, obrannými nebo jinými prostředky (dopravní prostředek, oděv, atd.). Patří sem také použitá technika útoku a obrany. [5]

2.3 OSi a právní prostředí

Každý občan, který se setká s napadením má ze zákona právo na obranu. Nejdůležitějšími paragrafy, které tyto situace řeší, jsou §13 o nutné obraně, §14 krajní nouze a §76 zadržení z trestního zákona.

2.3.1 §13 Nutná obrana

„ Čin jinak trestný, odvrací-li jím někdo přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájmy chráněné tímto zákonem, není trestným činem. Nejedná se o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku “. [5]

Obecně můžeme říci, že se člověk může fyzicky bránit jen pokud uzná, že se útok blíží a je neodvratný nebo útok nastal a trvá. Nutno zmínit, že útočníkem musí být člověk a obrana musí být alespoň trochu přiměřená ke způsobu útoku, jinak se nejedná o nutnou obranu. Důvodů, tzv. zájmů, pro obranu je pět a je to **ohrožení života, zdraví, majetku, cti a omezování osobní i domovní svobody**. Ovšem způsobí-li obránce zranění větší než samotný útok předpokládal, použil zcela zjevně nepřiměřeně obranu a nejednal dle zákona. To znamená, že obrana může být nepřiměřená, jen ne zcela zjevně. Při obraně se jedná o odvrácení útoku a jde zde o zneškodnění útočníka v tom smyslu, aby nemohl dál v útoku pokračovat. V případě, že útočník “jen“ slovně provokuje, může obránce použít např. facku a nemusí se bránit pouze slovně. Nesmíme zapomenout, že útočníkem může být i člověk pod vlivem omamných látek, jako je alkohol a drogy. A s takovým to člověkem je verbální komunikace velice obtížná a většinou i rozumně nemožná. Zde se začíná prolínat §13 nutné obrany s §14 krajní nouze trestního zákona. Ovšem jsou už známi i případy, kdy se podařilo útočníka posuzovat dle §13 NO.

2.3.2 §14 Krajní nouze

„ Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil “. [6]

Krajní nouzi lze aplikovat jen tehdy, když jde o živelnou pohromu, člověka, který měl něco zanedbat (nechal puštěný plyn a odešel), ohrožení stroji a energií, útočí-li zvíře, nebo u lidí – dětí, lidé pod omamnými látkami, hendikepovaní, nemocní, záměrně zdravotně indisponovaní (těhotenství), momentálně rozrušení, nesvéprávní.

Protože na nás může útočit člověk opilý nebo ve stresu či strachu, je potřeba rozlišovat uplatnění paragrafů nutné obrany a krajní nouze. Tyto zákony ve svém znění přesně neurčují charakteristiku útočníků nebo hrozícího nebezpečí. Nejsou lidmi pochopeny a může se stát, že obrana není efektivní a je těžko obhajitelná. Následek obrany musí vždy menší než nebezpečí, které hrozilo.

Důležité je tedy to, že při napadení nebo ohrožování opilými lidmi, či lidmi jinak indisponovanými většinou nelze aplikovat §13 nutné obrany, ale platí §14 krajní nouze.

2.3.3 §76 zadržení osoby podezřelé, odstavec 2

„ Osobu, která byla přistižena při trestném činu, smí zadržet kdokoli, je-li toho nezbytně třeba ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazu. Je však povinen odevzdat zadrženého ihned prokurátorovi anebo vyšetřovateli nebo orgánu Sboru národní bezpečnosti; zadrženého příslušníka ozbrojených sil může též odevzdat útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li zadrženého takto odevzdat, je třeba některému z uvedených orgánů zadržení aspoň ihned oznámit “. [7]

Druhý odstavec §76 o zadržení nám říká, že zadržet člověka, který páchá trestný čin smí kdokoliv a nejen státní orgány k tomu určené. To znamená, že i civilista, ačkoliv není veřejným činitelem. Znamená to i to, že pokud je splněna podstata znění zákona, nejsme považováni za útočníky, protože při zadržení omezujeme na osobní svobodě. Situace zadržení je totiž na hraně s nutnou obranou. Může se stát, že při zadržení použijeme nepřiměřenou sílu vzhledem k vzniklému trestnému činu, situaci a sami se tím stáváme útočníky. Dokazování a hlavně beze svědků je v tomto případě dost složité a někdy neřešitelné.

2.4 Svědek a závěrečná fáze OSi

Svědek v OSi může plnit dvě úlohy. První úlohou je pomoc obránci fyzickou silou (v roli dalšího obránce), nebo pomoc obránci silou právní (pomocí svědectví). Obě úlohy mají jedno společné a to je strach lidí, svědků. V roli svědka mají lidé strach, jak z fyzické újmy, tak z újmy právní. Víceméně každý má strach z fyzické pomsty a nechce se tak plést

do něčeho, co pro něj vlastně není ani tak důležité, netýká se jich to, aby čelil nebezpečí fyzické pomsty. Z právní újmy mají strach hlavně pro to, že obžalovaný (útočník) může znát o svědku všechny důležité informace, ale obráceně ne. Čímž hrozí potenciální nebezpečí svědku ze strany obviněného, jeho rodiny, známých.

Jedním z problémů svědectví je také ten, že svědek často nevidí začátek OSi a vidí jenom její závěrečnou část. Tím nastává problém zkresleného pohledu na situaci a s ním spojená i rizika pro obránce v podobě zkreslené výpovědi, která může obránci ublížit. Lidé se ovšem často bojí svědčit z důvodů pomsty útočníka. A to, jak v podobě fyzického napadení, nebo právního obvinění např. z křivé výpovědi. Spíše ale převažuje strach z pomsty fyzické. Proto se často setkáváme s prohlášeními typu „ *Já nic neviděl/a* “ a podobně.

Už tedy víme, jak silně psychika u lidí ovlivňuje ukončení OSi a jak je důležitý čas pro obránce vůči správným krokům k ukončení OSi. Seznámili jsme se, se základními paragrafy a právními normami problematiky OSi a z nich vzniklých problémů svědectví.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 MOŽNÉ VARIANTY UKONČENÍ OSi

Jde o důležité kroky, kterými obránce může ovlivnit výsledek OSi. Kdy může OSi předejít, nebo jí vyřešit v klidu svým jednáním, ať taktickým, komunikačním nebo kterýmkoliv jiným způsobem.

3.1 Preventivní vyhnutí se OSi

K nejčastějším OSi nebo-li napadením dochází v nočních hodinách. Výjimkou samozřejmě nejsou ani hodiny denní, ale v noci potencionální napadení hrozí více. Důvodů je hned několik. Lepší večerní, noční moment překvapení, méně svědků, více alkoholu, drog a atd. .

Abychom mohli vytipovat možnosti preventivního vyhnutí se OSi, musíme vzít v potaz nejčastější faktory určující hrozbu napadení.

3.1.1 Místo

Tmavé prázdné uličky, večerní parky, chodby bytových domů, výtahy, podniky (hospody, diskotéky, herny ...).

3.1.2 Čas

Nejčastěji hodiny večerní, respektive hodiny, kdy se stmívá, je tma. Všechny ostatní faktory mohou být samozřejmě určující i ve dne.

3.1.3 Důvody, příčiny napadení

Krádež, neshody, záměrné vyprovokování, alkohol (lidé podnapilí, ...), obrana jiné osoby, obrana vlastních zájmů, u žen znásilnění.

3.1.4 Útočník

Nejčastěji zloději, lidé pod omamnými látkami, provokátéři tzv. bitkaři.

3.1.5 Tipy OSi :

Nekontaktní – situace, kdy není použito fyzické násilí, jde o slovní výměnu, gestikulaci.

(nadávky, vyhrožování ...)

Kontaktní – situace, kdy je použito násilí fyzické.

Z hlediska **prevence vyhnutí se OSi** je tedy nutné si uvědomit, které z těchto faktorů nám zasahují do běžného života, aniž bychom si to uvědomovali a potom je eliminovat. To znamená vyhýbat se nebezpečným místům (večerní parky- platí více pro ženy, tmavé uličky atd.). Důraz se zejména klade na bytové chodby, nebo výtahy, kde je prostor pro obránce velice omezený a pro útočníka se zbraní velice příhodný. Platí zde samozřejmě moment překvapení, který útočnickovi nahrává.

3.1.6 Prevence před napadením při odemykání domovních dveří, nebo auta

Zde platí pravidlo mít klíč vždy připravený, tzn. nehledat ho přede dveřmi ve svazcích klíčů, kabelce, kapsách atd. . A pravidlo vizuálního hlídání okolí. Krátíme tím čas potenciálnímu útočnickovi a předcházíme momentu překvapení.

3.2 Dohoda s potenciálním útočníkem

Abychom předešli OSi existuje možnost dohody s útočníkem. Nemusí být vždy účinná, ale je to první možnost vyhnutí se kontaktního boje v přítomnosti útočníka. Samozřejmě záleží i na okolnostech vzniku OSi, dle kterých volíme správný způsob dohody.

3.2.1 Slovní dohoda

Zde můžeme použít psychologii a příkladem může být věta „*Nemá cenu se rvát, pojd' k baru na panáka*“. Pokud domlouváme např. opilému člověku, nemá cenu mluvit příliš chytře. Takovéto jednání tohoto člověka víc pobouří, protože slova nemusí chápat a brát je jako urážlivá. U opilých lidí je dobré používat jejich slovník a být důrazný.

3.2.2 Finanční dohoda

Můžeme se pokusit útočníka uplatit finanční částkou. Zde ovšem hrozí také nebezpečí, že vás nakonec bude chtít obrát o vše.

3.3 Odchod z graduující konfliktní situace

Pokud se nepodaří dohoda s útočníkem a stále se chceme vyhnout kontaktnímu boji, můžeme se pokusit **prostě odejít**. Je to jedna z dalších možností, která nese samozřejmě i svá rizika. Příkladem rizika může být situace, kdy se prostě otočíme k odchodu a útočník nás napadne ze zadu. Pokud je jasné, že kontaktní boj nemůžeme vyhrát (více útočníků, očividná fyzická převaha ...), můžeme i **utéct**.

3.4 Taktické jednání

Taktické jednání je jedním z nejlepších způsobů předejití kontaktního boje. Záleží zde hlavně na psychice obránce a jeho rychlém logickém uvažování. Jakou si přípravou taktického jednání je dobré si občas představit různé varianty OSi a jejich řešení.

3.4.1 Lest na útočníka

Varianta, kdy vymyslíme něco, co útočníkovi na chvíli odvrátí pozornost pro využití útěku nebo jeho zneškodnění :

- kopnutí písku, prachu atd. do očí,
- odvrátit pohled za něj přes jeho rameno, nebo do strany se zvoláním např. „, *Támhle je policie*“,
- pro ženy, pokud jsou samy, je dobré ukázat na někoho cizího a říct např. „, *Támhle je můj přítel. Jardo, pojd' sem!* “,
- zmást útočníka, že jste od policie – říct, že jste policista.

3.4.2 Pohyb

Můžeme **mást útočníka řečí těla** (např. naznačíme pohyb doprava a využijeme pro pohyb vlevo) nebo využít **rychlý pohyb s výkřikem** pro jeho leknutí a využít to k útěku nebo jeho zneškodnění.

3.4.3 Komunikace

Zde můžeme použít psychologii, kdy útočníka zahltíme spoustou vět otázek, odpovědí, výčitek adt.. Použití hodně informací, které útočníka zmatou a on zpanikaří, znejistí a uteče.

3.4.4 Zapojení jiných osob nebo orgánů

Pokud jsou v okolí OSi nějací lidé lze je požádat o pomoc nebo využít k variantě lsi naznačením, že jsou to vaši známí. Případně přivolat některý ze státních orgánů pokud je nablízku.

3.4.5 Krytí

Využijeme **improvizovaného úkrytu** (*auta, stavby, nábytek, obchod, metro, množství lidí, MHD, atd.*), kde si buď zajistíme bezpečné okolí mezi obráncem a útočníkem, nebo místa využije přímo k úkrytu při útěku.

3.4.6 Využití improvizace

Při využití improvizace můžeme použít např. **improvizované zbraně** pro zastrašení, které jsou po ruce nebo **demonstrace síly a vzteku** (například agresivně rozkopneme odpadkový koš na ulici, nebo v hospodě udeříme do stolu).

3.5 Boj s útočníkem

Pokud dojde k samotnému kontaktnímu boji s útočníkem, je v zájmu obránce použít jakékoliv prostředky pro efektivní tedy úspěšnou obranu. Stačí-li obránce útočnickovi fyzicky, nemusí řešit téměř nic. Je-li převaha útočníka znatelná, je potřeba použít jiné prostředky. Jsou-li v dosahu prostředky, které lze využít, jako improvizované zbraně, měl by je obránce využít, přiměřeně k útoku. Smyslem je použít to nejúčinnější, abychom útok odvrátili. Cílem obránce je tedy zmařit útok útočníka, tak, aby v útoku nemohl pokračovat a nehrozilo žádné nebezpečí.

Nastane-li varianta, že útočnicka zneškodníme a je zraněný v takové míře, kdy si sám nemůže pomoci, nastává otázka, zda-li mu pomoci. Jsou zde dvě hlediska a to morální a právní.

3.5.1 Morální hledisko při pomoci raněnému útočnickovi

Protože většina lidí je slušně vychována a mají v sobě morální zásady, pravděpodobně by zavolala raněnému útočnickovi lékařskou pomoc. Zde, ale pozor! V tomto případě je zřejmé, že se případem začne zabývat policie. Nejsou-li svědci, začalo by vyšetřování slova proti slovu (útočnick versus obránce) a hrozila by teoreticky právní újma i obránci. Je zde možnost připravit si alibi. Než bychom zavolali lékařskou pomoc, můžeme obvolat třeba dva známé, aby se na místo dostavili a domluvit si s nimi výpověď. Jde sice o křivé svědectví. Ale je to jen jedna z možností, jak se vyhnout právnímu napadení útočnicka, který by lhát nejspíš neváhal. To je varianta, kdy chceme útočnickovi pomoci se zraněním.

Někteří lidé v sobě mají zabudovaný tzv. cit pro morální spravedlnost a od zraněného útočnicka by odešli. Není to varianta, která je špatná, kterou by jsme mohli odsuzovat, protože útočnick dostal co mu patří, když mě před tím bezdůvodně napadl, tak proč bychom mu pomáhali. Zde je také dobré si přesto svědky obstarat a domluvit si alibi, kdyby útočnick chtěl nakonec obránce zažalovat. Protože vyšetřovatel musí brát v potaz každou variantu svědectví pro vyšetřování a útočnick, popřípadě jeho obhájce, bude hledat všechny důkazy a vymýšlet si scénář konfliktu, je nutné jednat okamžitě a efektivně, abychom dosáhli spravedlnosti. Právo, vzhledem ke své morálce a nedokonalosti, nestojí vždy na straně obránce a je nutné vynaložit všechny prostředky, pro prokázání pravdy, nevinu. Víme - že jsme se jen bránili; musíme – mít svědky, alibi, abychom vyvázli bez právní újmy.

3.5.2 Právní hledisko při neposkytnutí pomoci raněnému útočnickovi

Rozhodne-li se obránce raněnému útočnickovi neposkytnout potřebnou zdravotní pomoc a odejde, hrozí nebezpečí, kdy útočnick může mít neviditelná vnitřní zranění, kterým může podlehnout. V takovémto případě a pokud je mu dokázána účast při OSi, hrozí obránci obvinění z neúmyslného zabití z nedbalosti (§ 207 trestního zákonu).

Rozhodnutí pomoci nebo nepomoci raněnému útočnickovi je tedy individuálně na každém obránci. Vždy musíme k takovému rozhodnutí vzít všechna fakta a hrozby. Důležitý je přeci jen zájem obránce.

3.6 Priority v OSi z hlediska napadeného a jeho zájmů

Listina základních práv a svobod udává pět zájmů chráněných zákonem. Tyto zájmy jsou důležité z hlediska priorit obránce při OSi. Jelikož jejich pořadí listina neuvádí, je na každém z nás, jak důležitost zájmů seřadíme. Z morálního a společenského hlediska by dle mého názoru seřazení mělo být následující – **ŽIVOT, ZDRAVÍ, OMEZOVÁNÍ OSOBNÍ I DOMOVNÍ SVOBODY, ČEST, MAJETEK.**

3.7 Priority v OSi z hlediska napadeného a společenských zájmů

Tyto priority vyplývají z určitého etického kodexu, který v sobě má každý z nás vžitý. Každý zná základy společenských pravidel, nebo alespoň umí vycítit co je správné, co určující a co je prioritní z hlediska vyvolaného konfliktu vůči společenským zájmům. Protože míst, kde OSi mohou vzniknout je mnoho, společenské zájmy napadeného se mohou lišit také. Je tedy potřeba si pár míst vyznačit a ukázat tak rozdíl priorit z hlediska napadeného a společenských zájmů.

3.7.1 Plesy

Plesy bývají dobrým příkladem, kde by etický kodex měl platit takříkajíc na každém kroku. Je to tedy jedno z nejsložitějších prostředí pro řešení OSi. V takovémto prostředí je při OSi nutno dodržovat co největší diskrétnost a pokusit se je řešit rychle a v nejlepším případě nekontaktním způsobem. Je-li nutné použít i kontaktní způsob obrany, je dobré používat chyty v podobě pák, které nemusí být tolik viditelné a jde jimi útočníka dostat na odlehlejší místo, kde je řešení OSi přijatelnější. Na plesech hrozí největší nebezpečí spíše krádeží než jiných napadení.

3.7.2 Zábavy a diskotéky

Zábavy a diskotéky byly vždy oblepeny rvačkami a jinými konflikty. Je to z důvodu požívání vysoké míry alkoholu a dnes už, zejména na diskotékách, požívání omamných látek, jako jsou drogy. Popravdě řečeno, na těchto místech se společenské zájmy nikdy moc neřešili. Kde konflikt začal, tam také skončil. Zde jen vždy hrozí nebezpečí přesily útočníků. Obránce tedy spíše řeší zájmy své, jako život a zdraví.

3.7.3 Autobusová a vlaková nádraží, čekárny městské hromadné dopravy

Tato místa, zejména autobusová a vlaková nádraží, bývají obklopována bezdomovci, feťáky a zloději. Jedná se tedy o riziková místa. Protože se zde pohybuje velké množství lidí, hrozí zde nebezpečí napadení spíše ve formě krádeže.

3.8 Priority v OSi z hlediska právního

Jde o sloučení několika faktorů a z nich plynoucí hrozby pro obránce. Jedná se o případné hrozby právní.

$$t_V + t_D = t$$

t_V – čas průběhu vyšetřování, t_D – čas dokazování, t – výsledný čas vyšetřování

Z výsledné hodnoty t se odvíjí případné právní hrozby pro obránce. Čím větší je hodnota t_V a t_D , tím větší je výsledná t a naopak. To znamená, že čím je delší doba vyšetřování, tím je hrozba právního postihu pro obránce vyšší a naopak. Je to z důvodů delšího času pro přípravu obhajoby, obvinění, útočníka.

Varianta, jak ukončit OSi je mnoho. Nastínil jsem zde jen několik základních postupů ukončení OSi, které samozřejmě záleží i na místě konfliktu a zájmech obránce.

4 METODIKA UKONČENÍ VYBRANÝCH OSI

V předchozích kapitolách jsme se seznámili se základními parametry OSI v různých ohledech. V této části práce bychom se měli zabývat metodikou ukončení vybraných typů OSI. Už víme, že existují typy dva (viz. 3.1.5.) a to kontaktní a bezkontaktní. Pokusíme se přiblížit nejčastější OSI a dle příčin a s nimi souvisejících zájmů najít kroky pro jejich ukončení. Nutno podotknout, že většina případů hraničí, nebo se prolíná s oběma typy OSI. Bezkontaktní situace může být jen začátkem situaci kontaktní a nebo se v ní nečekaně proměnit.

4.1 Situace bezkontaktní

Jak už víme, tento typ OSI znamená, že nejde o fyzické napadení. Patří sem např. slovní napadení, gesta, výhrůžky přes sms zprávy nebo dopisy atd. . Vzhledem k formě konfliktů, jde spíše o obranu a strategie v podobě psychologie. Jde o nejčastější formu útoku z obou typů OSI. Ačkoliv **zájmy** obránce jsou spíše jen **čest**, můžeme předpokládat, že útok ve formě anonymních dopisů, sms zpráv, telefonátů, faxů, e-mailů atd., je mnohem nebezpečnější než např. běžné slovní napadení a patří sem i zájmy **života a zdraví**.

4.1.1 Slovní napadení

Slovní napadení je asi vůbec nejčastější ze způsobů a forem napadení lidí. Setkáváme se s ním na ulici, v práci, školách atd. . Obrana v těchto situacích je velice individuální a záleží na konkrétnosti situace. To znamená – důvod konfliktu, místo konfliktu a na účastnících. Dle těchto konkrétností situaci řešíme. Jde tu hlavně o slovní a intelektuální převahu.

4.1.1.1 Slovní napadení opilými lidmi

V této situaci je nutné dodržet dvě věci. První je nesnažit se být příliš chytrý a druhá, používat správný styl mluvení. Protože opilý člověk má pomalejší vnímání, tolik nechápe a je vztahovačný, může tento styl mluvení brát jako urážku a provokaci. Je nutné mluvit na jeho úrovni, což znamená, důrazný hlas a nebát se použít sprostá slova. Dalším způsobem ukončení této OSI může být pozvání k baru „*Nech toho a pojď na panáka !*“.

4.1.1.2 *Slovní napadení jako psychická šikana*

Tyto případy není dobré podceňovat a přehlížet je. Pokud jde totiž o častější (opakované) konflikty na jedince, může se jednat o psychickou šikanu. Šikanu známe spíše ve spojitosti s dětmi, ale jsou známi i případy šikany u dospělých v práci. Jedná se spíše o slabší jedince. Zde je nutné tyto situace řešit co nejdříve a být vnímavý vůči šikanovanému

(obránci). To znamená vnímat různé změny a podněty v jeho chování (projevy šikany)

- uzavřenost, u dětí zdráhání se školní docházky, samota, zesměšňující přezdívka ...

Je to nutné proto, že oběť šikany často ze strachu sama nic neohlásí a tudíž je to na ostatních (rodina, učitelé, kolegové v práci). Pokud šikanu zjistíme, měli bychom ji okamžitě hlásit příslušným lidem – nadřízeným, policii, rodičům, výchovným poradcům.

Jediná metoda, jak sami ukončit šikanu je nenechat se provokovat, urážet, zesměšňovat atd. (psychická šikana). Je dobré hned na začátku neukázat slabost a hned při náznaku šikany jednat právě tak, jako útočník a třeba ho zesměšnit. Je dobré si uvědomit, že přede mnou stojí člověk, jako jsem já, jako jsou jiní.

4.1.1.3 *Slovní napadení ve formě hádky*

Hádky mezi lidmi jsou na denním pořádku. Počínaje hádkami mezi kamarády a partnery, konče hádkou s cizími lidmi. Je to důsledek slovního jednání, které přeroste v nepohodnutí mezi jednotlivci a někdy i skupinou jednotlivců. Mezi cizími lidmi není hádka tolik přirozená, jako u lidí citově spjatých a **příčina** je buď v **jednání proti jejich zájmům**, nebo je příčinou **důsledek necíleného činu, omylu** (nechtěné strčení, hluché chování atd.).

Pro docílení konce hádky nebo jejího předejití, je dobré hned na začátku jednání poslouchat jeden druhého a přijít na společné řešení. Chybou je vždy to, že každý chce přesvědčit o své pravdě a vnutit druhému svůj názor. U cizích lidí je dobré vysvětlit si důvody jednání a jednat slušně. Pokud má hádka vzniknout z necíleného činu, omylu, stačí se jen slušně omluvit a působit mile.

4.1.2 Výhružky

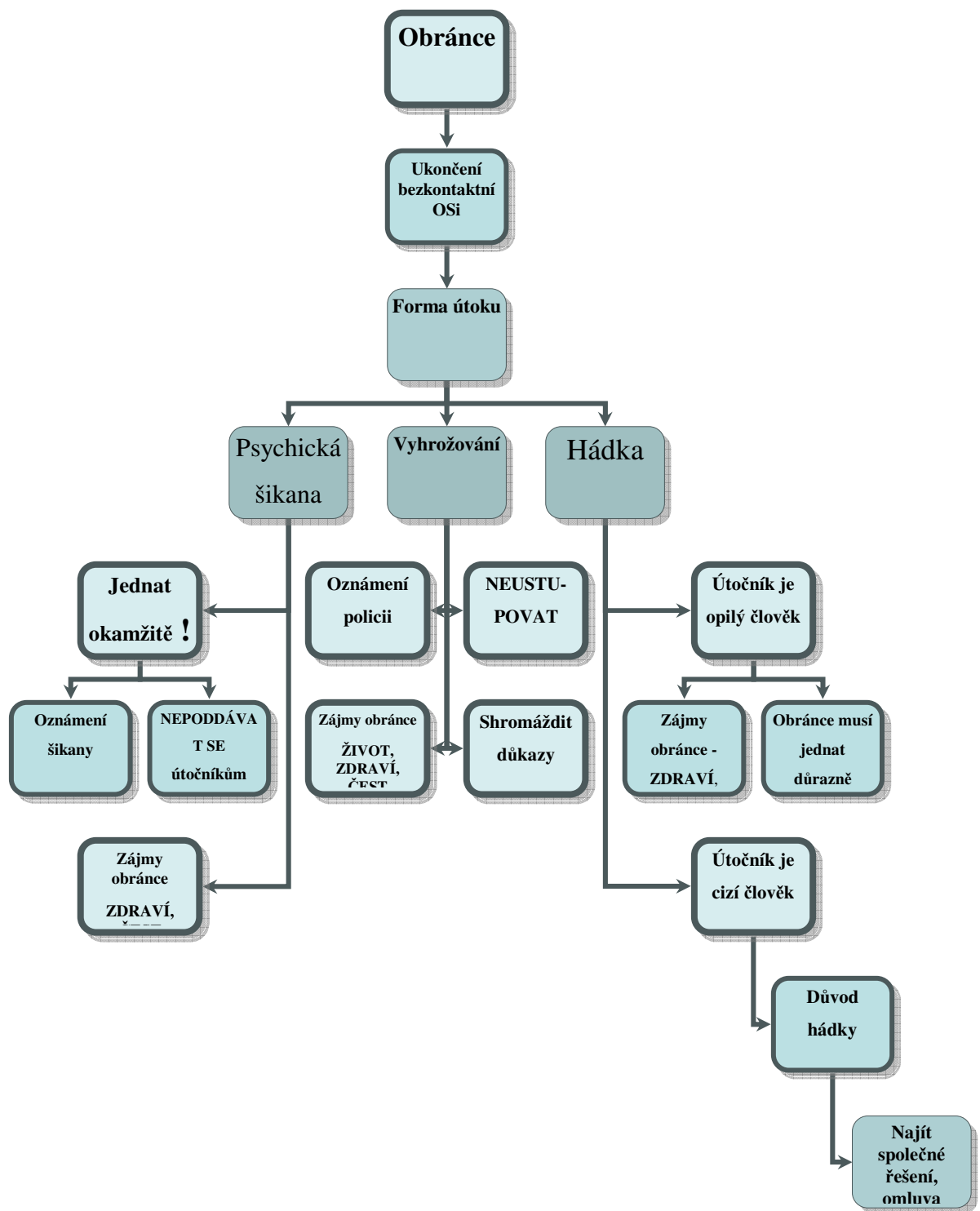
Výhružky patří k jedním ze způsobů zastrašování nebo manipulování lidí. Nutno podotknout, že vyhrožování je trestným činem upraveným v trestním zákoně, § 235.

Výhružky mohou být v několika formách :

- Verbální –*přímo, telefonicky, s využitím jiných osob,*
- Formou dopisů,
- Elektronickou formou – sms, e-maily, faxy,
- Anonymní – ve všech podobách.

U běžné výhružky typu „ ..... *nebo dostaneš přes hubu* “ , je řešení jednoduché. Stačí se jen nenechat zastrašit a využít sílu své osobnosti, popřípadě odvětit podobně s obdobným návrhem a pokusit se tak zastrašit útočníka. Dokázat někomu trestný čin vyhrožování u těžších případů, je velmi obtížné. Z výše uvedených forem je totiž zřejmé, že jde buď o slovo proti slovu nebo nepřímý důkaz v podobě např. sms a dokazování, kdo stojí za touto formou výhružky je taktéž složité. Prvním krokem při vyhrožování je určitě **oznámení policii** a nashromáždit co nejvíce důkazů. Je nutné nenechat se hned zastrašit a jednat okamžitě.

4.1.3 Metodika ukončení bezkontaktní OSi

Obrázek 2 Metodika ukončení bezkontaktní OSi

Jak jsem už nastínil v úvodu kapitoly, bezkontaktní útoky jsou otázkou umění komunikace s lidmi. Záleží opravdu na konkrétní situaci, z které plynou postupy pro jednání.

4.2 Situace kontaktní

Protože u kontaktních situací jde přímo o fyzický boj, jsou **na prvním místě zájmy** obránce ve smyslu **života a zdraví**. Samozřejmě je také nutné dodržet míru a účinnost obrany vůči §13 NO.

4.2.1 Útok opilého útočníka

Z právního hlediska jde o složitou situaci, protože se může jednat buď o §13 NO nebo §14 KN. To záleží na prokázání toho, zda-li útočník byl na tolik opilý, aby jednal nevědomě nebo jednal při smyslech.

Nevýhodou u opilých lidí je to, že mají posunutý práh bolesti a potlačenou agresivitu. To jsou faktory působící proti obránci. Výhodou pro obránce je ale to, že v určité fázi opilosti člověk částečně ztrácí motoriku (ztrácí balanc těla, pomalejší pohyby ...) a psychika pracuje také pomaleji (zbrklé nepromyšlené jednání). Tyto dva faktory lze dobře využít pro ukončení OSi. Opilý člověk jedná sprostě a tudíž je při obraně dobré jednat právě tak. To znamená, že slušné chování a vystupování není účinné a dáváte jím útočníkovi najevo slabost a protože má zpomalené myšlení, nemusí vás chápat a brát to jako urážky. **Je nutné jednat důrazně** – nebát se používat sprostá slova pro zdůraznění, jednat zvýšeným hlasem (viz. 4.1.1.1.).

4.2.1.1 Kroky k ukončení OSi vyvolané opilým útočníkem

Díky špatné motorice opilého útočníka je pro začátek dobré ho **shodit na zem**.

Obrázek 3 Shození útočníka na zem 1

Obrázek 4 Shození útočníka na zem 2

Opilý člověk se totiž buď chvíli válí na zemi nebo se zvedá o hodně pomaleji než za střízliva. Toho lze využít pro :

- a) *zafixování útočníka do páky* - s důrazným upozornění v páce lze předpokládat, že útočník pochopí převahu a skončí .

Obrázek 5 Páka na ruku na zemi

Šipky ukazují směr síly (tlačení) obránce.

b) odrovnat útočníka tak, aby v útoku nepokračoval

Příklad - Stoupnout si nad ležícího útočníka, povolit se v kolenou a vahou těla kolena spadnout na jeho krk a břicho (měkkou část). Popřípadě zakončit úderem.

Obrázek 6 Úder koleny na hrud' 1

c) odejít – využít pomalého vstávání opilého útočníka a prostě odejít.

4.2.2 Záměrný útok tzv. bitkařů

Existují lidé, kteří útočné situace přímo vyhledávají. Jde o tzv. bitkaře a nejčastější působení těchto lidí je na zábavách, diskotékách a hernách. U heren může jít i o důvody krádeže. Nejdou ovšem vyloučit ani místa, jako jsou ulice, různá nádraží nebo bary. Tyto situace jsou zvlášť nebezpečné! Patří se samozřejmě i napadení běžných jednotlivců, nemusí jít vždy jen o bitkaře.

Nevýhody těchto situací:

- *bitkaři jsou většinou fyzické převahy*
- *nepřemýšlí nad následky (jde o zneškodnění obránce)*
- *v některých případech může jít i o skupinu útočníků*

4.2.2.1 Ukončení OSi vyvolané bitkaři

Vzhledem k nebezpečnosti takovéto situace je nutné jednat rychle a účinně. Ať už jde o útočníka fyzické převahy, nebo útočníka rovnocenného, je tu velké nebezpečí z hlediska myšlení útočníka. Protože jde u něj o jakousi zábavu. Nesmíme tedy zbytečně prodlužovat časový interval boje s útočníkem a je nutné **použít nejúčinnější údery a chvaty** pro jeho odrovnání.

a) Navolnění

Důležité je, abychom vždy před navozením pák, vyproštěním z držení, údery atd. použili tzv. navolnění. Jde o prvotní rozptýlení a uvolnění útočníka. Provádí se buď dlaní, pěstí do obličeje, nebo malým úderem do krku zepředu. U navolnění úderem do krku je opravdu nutné nepoužít moc síly, protože jde z hlediska zdraví o citlivé místo a následky mohou vzniknout nečekaně později. Tento způsob navolnění by se měl používat jen v krajních případech.

Obrázek 7 Navolnění do krku

Obrázek 8 Navolnění do obličeje

b) Úder mezi přední spojnici žeber

– jde o citlivé místo téměř bez svalů a je bolestivé.

Obrázek 9 Úder na žebra

c) Údery na citlivá místa na těle pomocí úderné zbraně, improvizované zbraně

– tato místa jsou využitelná pro atakování přímo na kost a jsou velice bolestivá a jde o holenní kost, klíční kost, nárt, záda.

Obrázek 10 Úder na holenní kost

Obrázek 11 Úder na klíční kost

Obrázek 12 Úder na záda

Obrázek 13 Šlápnutí patou na nárt

d) Použití obranného spreje

Spousta lidí, převážně žen, vlastní obranné spreje tzv. pepřáky. Jejich použití v OSi je určitě dobré, ale je potřeba znát několik základních pravidel pro jejich použití, abychom sprejem nezasáhli i sami sebe a použití bylo efektivní:

- spreje nepoužívat v malých, uzavřených místnostech, v autě, ve výtazích,
- nepoužívat je proti větru,
- při použití mířit do obličeje útočníka a pomalu ustupovat dozadu,
- spreje jsou na jedno použití,
- doporučená doba trvanlivosti spreje je 1 rok,
- spreje kupovat pouze v obchodech určených pro jejich prodej.

e) Vyproštění se z držení útočníka

Při boji se můžeme ocitnout také v držení útočníka a nejčastěji jde o tzv. kravatu, držení za oděv s náznakem nebo přípravou úderu a držení na zemi. Pro zakončení OSi je třeba se z držení umět vyprostit.

1. Nasazení páky na ruku

Obrázek 14 Nasazení páky na ruku 1. krok

Obrázek 15 Nasazení páky na ruku 2. krok

1. - Navolnění , **2.** – Zároveň s navolněním držet útočnickovi ruku

Obrázek 16 Nasazení páky na ruku 3. krok

Obr. 16 - Prohodit si své ruce a otočit útočnickovi ruku dozadu.

Obrázek 17 Nasazení páky na ruku 4. krok

Obr. 17 -Tlačit útočnickovi v této poloze zápěstí dopředu a rameno tlačit dopředu k zemi.

Obrázek 18 Nasazení páky na ruku 5. krok

2. Vyproštění z kravaty

Obrázek 19 Držení obránce v kravatě

Obrázek 20 Vyproštění z kravaty 1. krok

Obr. 20 – Silným, rychlým pohybem se točíme pravou rukou směrem doleva a držíme jí útočníka u sebe.

Obrázek 21 Vyproštění z kravaty 2. krok

Obr. 21, 22, 23 – Točíme se a váhu neseme dozadu, abychom se s útočníkem převrátili a spadli na zem, na něj.

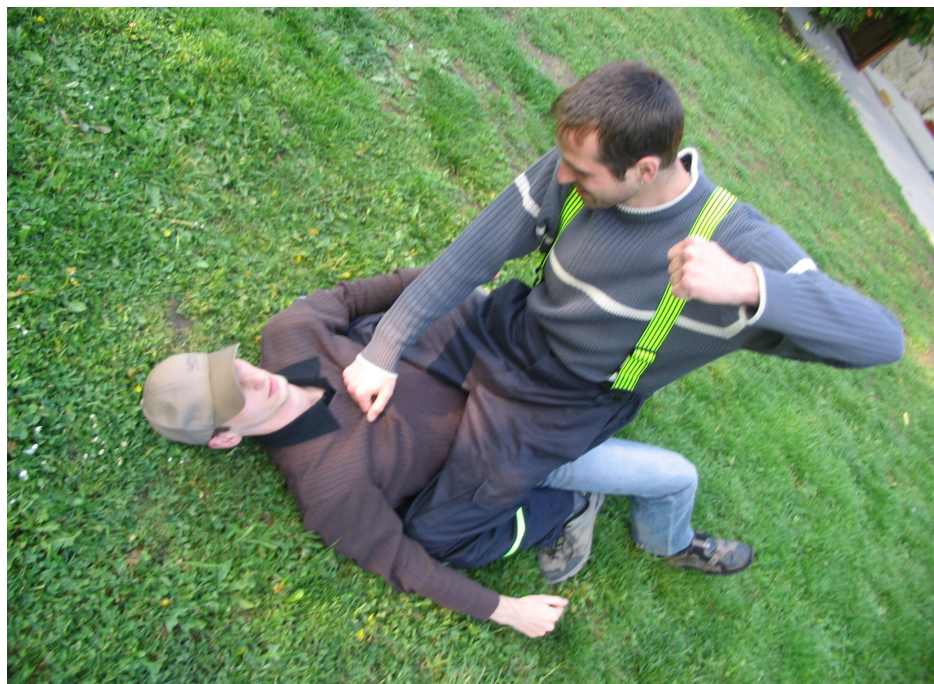

Obrázek 22 Vyproštění z kravaty 3. krok

Obrázek 23 Vyproštění z kravaty 4. krok

3. Vyproštění se z držení na zemi

Obrázek 24 Vyproštění se z držení na zemi 1

Obrázek 25 Vyproštění se z držení na zemi 1

Obr. 25 – Rychle a silně střídavě rukama útočníka udeříme do žeber.

4.2.3 Boj s více útočníky

Pokud nastane situace, kdy musíme čelit více útočníkům najednou, je nutné, vzhledem k nebezpečnosti a nevyrovnanosti boje, dodržovat několik pravidel. A to : využít všechny dostupné prostředky, jimiž se můžeme bránit (improvizované zbraně, zbraně, lidi atd ...) a co nejvíce eliminovat počet útočníků. Zde si ukážeme pár taktik, jak v boji postupovat.

4.2.3.1 Využití jednoho z útočníků jako štítu

Tímto krokem řešíme dvě věci a to eliminaci útočníků a využití krytí v boji. Jde o to, že jednoho z útočníků otčíme zády k sobě (viz. Obr.26 a 27) a poté ho odhodíme na dalšího útočníka (viz. Obr.28 a 29) Než se oba vzpamatují vznikne časový interval pro řešení ostatních útočníků.

Obrázek 26 Boj s více útočníky

Obrázek 27 Boj s více útočníky 1. krok

Obr. 25, 26 – Vybereme si jednoho z útočníků (slabšího), použijeme navolnění (viz. Obr. 7 a 8) a úderem jednou rukou do ramene zepředu a druhou ze zadu (oba údery zároveň) si ho otočíme zády k sobě. Nasadíme mu kravatu a mírným šklubnutím k sobě rukou na krku ho ještě více uvolníme .

Obrázek 28 Boj s více útočníky 2. krok

Obrázek 29 Boj s více útočníky 3. krok

Obrázek 30 Boj s více útočníky 4. krok

Obr. 29, 30 – Poté útočníka vhodíme do dalšího útočníka.

4.2.3.2 Pohybovat se

Pohyb je v této situaci velmi důležitý. Stát na jednom místě a čekat co se bude dít je špatné. Vzniká tím možnost útočníků pro obklíčení obránce. Je nutné se neustále v boji pohybovat a využívat různých vzdáleností pro různé taktiky.

4.2.4 Napadení, jako fyzická šikana

Fyzická šikana je veliký problém, protože její následky nejsou jen fyzické, ale postihují i psychiku člověka. Stejně, jako u šikany psychické (viz. 4.1.1.2.), jde více méně o případy dětí nebo dospívajících, ale nelze vyloučit i dospělé jedince. Platí zde samozřejmě také okamžité ohlášení příslušným lidem při zjištění těchto činů a okamžité jednání.

Projevy takovéto šikany např. jsou :

- Osamocenost ve společnosti,
- Změny v chování ve smyslu neustálé melancholie,
- Viditelné podlitiny, zranění na těle (obličej, krk),
- Podlitiny a zranění na méně viditelných částech těla (nohy, břicho, paže ...)

4.2.5 Krádež

Krádež je obecně neoprávněné přisvojení si cizí věci či hodnoty. Zákonodárství všech zemí ji hodnotí jako trestný čin, přičemž ovšem v řadě z nich jsou vyčleněny jako zvláštní trestné činy různé speciální případy přisvojení si cizích věcí či hodnot, jako jsou např. zpronevěra či podvod. O krádeži pojednává trestní zákon č. 140/1961 Sb. v § 247. [8]

§247 (1) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a

- a) způsobí tak škodu nikoli nepatrnou,
- b) čin spáchá vloupáním,
- c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,
- d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo

byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. [8]

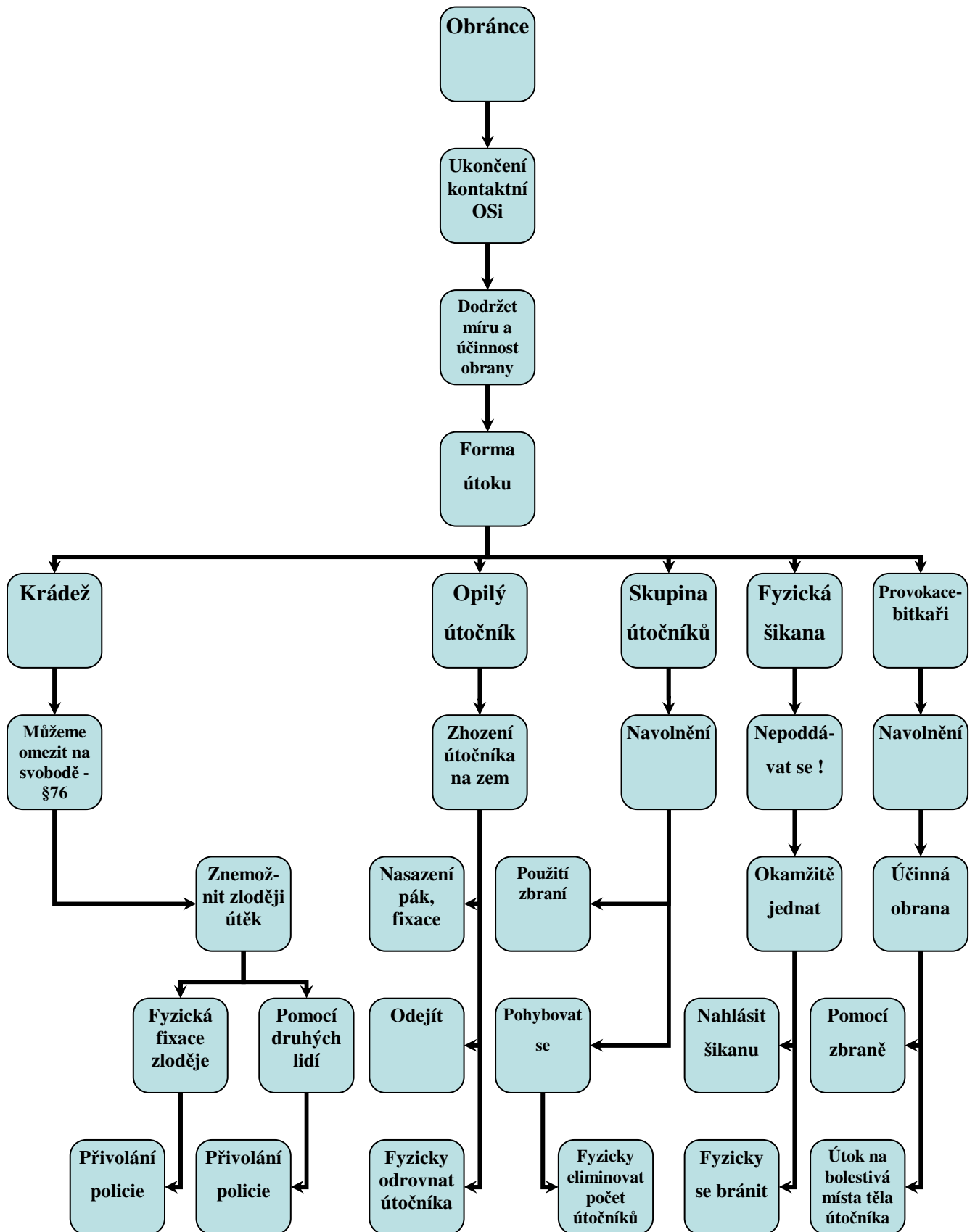
Abychom mohli zasáhnout v případě krádeže, nemusí se jednat jen o krádež na naší osobě, jako např. kapsářství, ale můžeme hájit i zájmy (majetek) druhých. To znamená, že pokud uvidíme někoho páchat trestný čin krádeže v obchodě, na ulici, formou kapsářství atd., nebo se jedná o útok na naší osobu, můžeme zasáhnout stejně tak.

4.2.5.1 Postup při zjištění krádeže

Útočníka můžeme omezit na svobodě (viz. 2.3.3. §76 zadržení osoby podezřelé, odstavec 2) formou zadržení do příchodu policie:

- Znemožnit útočnickovi útěk – domluvou, formou fyzické fixace,
- Přivolat policii,
- Využít pomoc jiných lidí v okolí,
- Důležití jsou svědci události.

4.2.6 Metodika ukončení kontaktní OSi

Obrázek 31 Metodika ukončení kontaktní OSi

U kontaktních situací jsou důležité dvě věci. Na prvním místě jsou zájmy obránce ve smyslu života a zdraví a na místě druhém je pro obránce fakt, že nesmí jednat *zcela zjevně* nepřiměřeně vůči způsobu útoku (viz. 2.3.1. §13 *Nutná obrana*).

ZÁVĚR

Právo na obranu a to nejen z hlediska vlastní morálky a z toho plynoucích zájmů, má ze zákona každý z nás. Bohužel právní prostředí nabízí jisté možnosti i samotnému útočníkovi a proto je tolik důležité správné zakončení OSi. Základním krokem pro obránce je tedy to, aby se nebál jednat a to v jakékoliv situaci a při kterémkoliv způsobu útoku. To je nejčastější problém u lidí, jakožto obránců a to díky strachu z fyzické a právní újmy. Měli bychom tedy znát základní právní paragrafy a normy týkající se OSi. Tato znalost je důležitá pro správné zakončení OSi.

Abychom vůbec předešli samotnému útoku, je dobrá prevence ve formě intuitivního myšlení a předvídání. Tyto vlastnosti můžeme získat vytipováním si kritických míst, promítáním si různých scénářů konfliktů a jejich řešení. Procvičíme si tím i psychiku, která při OSi člověka zatěžuje a to je třeba částečně odstranit.

Tato práce je založená i na teoriích, které nemusí ve všech případech platit. Jsou zde však uvedené postupy jednání pro správné zakončení OSi, kterými lze rozšířit znalosti o této problematice a získat tak obrázek o dalším postupu. Nikdo tedy nemůže přednést jasné schéma postupů, kterými bychom se měli řídit při řešení takových situací, jako je OSi a její ukončení a je to z důvodu různorodosti, charakteru a individuality OSi. Můžeme tedy alespoň vycházet z všeobecných základů ve formě, práva, psychologie a taktik boje, které jsou v práci obsaženy.

Nebojte se tedy bránit a nespolehejte jen na pomoc policie. Při obraně jednejte s největším úsilím OSi co nejefektivněji zakončit a nebojte se použít sílu k zneškodnění útočníka/ů. Vždy jde jen o vaše zájmy a policie, jakožto nezaújatý subjekt, vám nepomůže tolik, jak by měla. Vlastní zájmy je třeba si hájit a bránit.

CONCLUSION

Everyone has the right to defend him or herself both from the perspective of the moral and the legal claim. Unfortunately the legal remedies offer certain possibilities also to the attacker him or herself and thus a proper DefSit final sequence is necessary. The basic step for the defender is to not to be affraid of reacting at any situation and of any type of attack. For the majority of people ,in the role of a defender, this is the most common problem that is caused by the fear of physical and legal detriment. Therefore we should know the basics of DefSit legal regulations and laws. Such knowledge is essential for a proper DefSit final sequence.

Intuitive thinking and foreseeing can prevent one from any attack itself. We can gain such attributes by predicting critical areas and places, projecting various conflict scenarios and solving such situations. Practicing our psychic abilities can reduce the psychic pressure during DefSit.

This thesis is based on theories that may not hold true in all cases. However these are the proper behavioral procedures necessary for a proper DefSit final sequence and these procedures can help us to extend our knowledge in the field of the given problematics. Therefore one cannot present a firm and clear procedure that we should follow when dealing with such variable situation such as DefSit. At least it is possible to make use of the basic principles of the form, legal background, psychology and tactics of a fight that are included in this thesis.

One should not be affraid to defend him or herself and not to rely on help from the side of the police officers. When defending one must act with the aim to terminate DefSit in the most effective way which can result in using force in order to neutralize attacker(s). It is always you whose interests are endangered and the police, as a neutral body, never helps you to the widest possible extend. You must defend and protect your own interests.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [6] Maláník, Zdeněk. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava. 2000 2009.
- [2] Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod-texty zákonů/77/. C.H.Beck, 2008. ISBN 9788074000317.
- [3] Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Strach [online]. c2009 [citováno 13. 05. 2009].
Dostupný z WWW:
<<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Strach&oldid=3917748>>
- [4] Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Stres [online]. c2009 [citováno 13. 05. 2009].
Dostupný z WWW:
<<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Stres&oldid=3957221>>
- [5] Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Nutná obrana [online]. c2008 [citováno 13. 05. 2009].
Dostupný z WWW:
<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Nutn%C3%A1_obrana&oldid=3361512>
- [6] Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Krajní nouze [online]. c2008 [citováno 13. 05. 2009].
Dostupný z WWW:
<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Krajn%C3%AD_nouze&oldid=3361473>
- [7] Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Zadržení [online]. c2009 [citováno 13. 05. 2009].
Dostupný z WWW:
<<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Zadr%C5%BEen%C3%AD&oldid=3533753>>
- [8] Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Krádež [online]. c2008 [citováno 13. 05. 2009].
Dostupný z WWW:
<<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Kr%C3%A1de%C5%BE&oldid=2739333>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OSi	Obranná situace
PKB	Průmysl komerční bezpečnosti
Sb.	sbírky
č.	číslo
viz.	slovo s odkazovacím významem
[s]	sekunda
[%]	procenta
NO	Nutná obrana
KN	Krajní nouze
MHD	Městská hromadná doprava
sms	krátká elektronická textová zpráva
UTB	Univerzita Tomáše Bati
Obr.	obrázek
§	paragraf
t_v	čas průběhu vyšetřování
t_D	čas dokazování
t	výsledný čas vyšetřování
STP	Speciální tělesná příprava
DefSit	Obranná situace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Graf.....	21
Obrázek 2 Metodika ukončení bezkontaktní OSi	36
Obrázek 3 Shoení útočníka na zem 1	Obrázek 4 Shoení útočníka na zem 2 .....
	38
Obrázek 5 Páka na ruku na zemi.....	38
Obrázek 6 Úder koleny na hrud' 1.....	39
Obrázek 7 Navolnění do krku	Obrázek 8 Navolnění do obličeje .....
	40
Obrázek 9 Úder na žebra.....	41
Obrázek 10 Úder na holenní kost	Obrázek 11 Úder na klíční kost .....
	41
Obrázek 12 Úder na záda	Obrázek 13 Šlápnutí patou na nárt .....
	42
Obrázek 14 Nasazení páky na ruku 1. krok	43
Obrázek 15 Nasazení páky na ruku 2. krok	43
Obrázek 16 Nasazení páky na ruku 3. krok	44
Obrázek 18 Nasazení páky na ruku 5. krok	45
Obrázek 19 Držení obránce v kravatě.....	46
Obrázek 20 Vyproštění z kravaty 1. krok	46
Obrázek 21 Vyproštění z kravaty 2. krok	47
Obrázek 22 Vyproštění z kravaty 3. krok	Obrázek 23 Vyproštění z kravaty 4.
krok.....	47
Obrázek 24 Vyproštění se z držení na zemi 1.....	48
Obrázek 25 Vyproštění se z držení na zemi 1.....	48
Obrázek 26 Boj s více útočníky	49
Obrázek 27 Boj s více útočníky 1. krok.....	50
Obrázek 28 Boj s více útočníky 2. krok.....	50
Obrázek 29 Boj s více útočníky 3. krok.....	51
Obrázek 30 Boj s více útočníky 4. krok.....	51
Obrázek 31 Metodika ukončení kontaktní OSi.....	54